

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 766/2013-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť P. K., B., zastúpeného advokátom Mgr. M. H., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Banská Bystrica v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 6 Er/492/2010 a postupom súdnej exekútorky JUDr. V. V., v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX 487/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. novembra 2013 doručená sťažnosť P. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 6 Er/492/2010 a postupom súdnej exekútorky JUDr. V. V. (ďalej len „súdna exekútorka“) v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX 487/2010.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza:

„Návrhom na vykonanie exekúcie podanom 28. 07. 2010 na Exekútorský úrad súdneho exekútora JUDr. V. H... oprávnená M. K. navrhla začať exekúciu proti povinnému M. H..., a to na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 10 C 77/03-139 zo dňa 20. júna 2006.

*Súdny exekútor na základe podaného návrhu a poverenia Okresného súdu Banská Bystrica č. 5601*058094 vydal 8. 09. 2010 upovedomenie o začatí exekúcie EX 487/10 na vymoženie istiny 4.979,08€ s úrokom z omeškania ročne 17,6 % odo dňa 1. 02. 2003 do zaplatenia, trov konania v sume 57,22 €, súdneho poplatku 16,50 € a trov exekúcie.“*

Sťažovateľ nadobudol pohľadávku M. K. (ďalej aj „oprávnená“), ktorá je predmetom exekučného konania, zmluvou o postúpení pohľadávky zo 7. novembra 2010. Podaním doručeným konajúcemu exekútorskému úradu 9. novembra 2010 oprávnená oznámila súdnemu exekútorovi prevod práv z exekučného konania na sťažovateľa.

Ďalej sťažovateľ opisuje priebeh konania takto:

„Sťažovateľ listom zo dňa 24. 02. 2011 požiadal Okresný súd Banská Bystrica v zmysle § 44 ods. 7 Exekučného poriadku o zmenu v osobe súdneho exekútora, z dôvodov vymedzených v žiadosti.

Okresný súd Banská Bystrica oznámil sťažovateľovi listom sp. zn. 6 Er/429/2010 zo dňa 18. 04. 2011, že v exekučnej veci EX 487/10 vystupuje na strane oprávneného M. K. a len ona je oprávnená požiadať o zmenu súdneho exekútora.

Sťažovateľ podaním z 12. 05. 2011 zaslaným exekučnému súdu oznámil súdu, že zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 07. 11. 2010 prešlo právo oprávneného v exekúcii

EX 487/10 na sťažovateľa. Zároveň vyzval súd opätovne na rozhodnutie o žiadosti oprávneného na zmenu súdneho exekútora.

Exekučný súd oznámil sťažovateľovi listom č. k. 6 Er/492/2010 zo dňa 18. 05. 2011, že súdneho exekútora vyzval na doručenie návrhu na zmenu účastníka exekučného konania na strane oprávneného a informoval sťažovateľa, že o zmenu súdneho exekútora môže sťažovateľ požiadať až po právoplatnosti uznesenia o zmene účastníka exekučného konania na strane oprávneného.

Sťažovateľovi bolo exekútorským úradom súdneho exekútora JUDr. V. H. 29. 07. 2011 doručené uznesenie exekučného súdu č. k. 6 Er/429/10-27 zo dňa 17. 06. 2011 s vyznačeným dátumom doručenia exekútorškému úradu 19. 07. 2011. Predmetným uznesením exekučný súd rozhodol o zmene účastníka exekučného konania, na strane oprávneného vystupuje sťažovateľ.

Sťažovateľ opätovne požiadal exekútorský súd o zmenu súdneho exekútora, a to podaním zo dňa 23. 08. 2011.

Uznesenie č. k. 6 Er/429/10-27 zo dňa 17. 06. 2011 bolo sťažovateľovi doručené aj exekučným súdom, a to 20. 09. 2011.

Exekučný súd oznámil sťažovateľovi listom č. k. 6 Er/429/2010 zo dňa 09. 11. 2011, že o návrhu sťažovateľa na zmenu súdneho exekútora rozhodne, až keď uznesenie č. k. 6 Er/429/2010-27 zo dňa 17. 06. 2011 o zmene účastníka exekučného konania na strane oprávneného nadobudne právoplatnosť. Súd informoval sťažovateľa, že uvedené uznesenie zo 17. 06. 2011 nie je právoplatné a súd zisťuje pobyt povinného M. H.

Sťažovateľovi bolo dňa 21. 10. 2013 doručené uznesenie exekučného súdu č. k. 6 Er/492/2010-52 zo dňa 15. 07. 2013, ktorým súd vyhovel návrhu sťažovateľa na zmenu súdneho exekútora.“

Sťažovateľ v sťažnosti cituje články ústavy, ako aj relevantné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) a vyjadruje nesúhlas s postupom okresného súdu v súvislosti s doručovaním uznesení vydaných v jeho exekučnej veci, a tým aj nadobudnutím ich právoplatnosti, čo podľa jeho

názoru malo vplyv na dobu rozhodovania okresného súdu o návrhu na zmenu súdneho exekútora.

K namietaným priet'ahom na strane súdnej exekútorke sťažovateľ uvádza, že *«Pôvodný oprávnený po postúpení pohľadávky dňa 7. 11. 2010, ktorá je predmetom exekúcie EX 487/10 bezodkladne, a to 09. 11. 2010 informoval súdneho exekútora JUDr. V. H. o tejto skutočnosti. Nie je spochybniteľné, že súdny exekútor zobral postúpenie pohľadávky na vedomie, keďže sa písomnosťou zo dňa 17. 02. 2011 „Žiadosť o poskytnutie preddavku vo veci EX 487/10“ obrátil už priamo na sťažovateľa a nie na pôvodného oprávneného.*

Súdny exekútor si však nesplnil zákonnú povinnosť ustanovenú v § 37 ods. 3 Exekučného poriadku, v lehote 14 dní od nadobudnutia vedomosti o prevode práv oprávneného z exekučného titulu, t. j. od 09. 11. 2010, podať exekučnému súdu návrh na pripustenie zmeny účastníkov konania. Návrh doručil súdu až 15. 06. 2011, a to až na výzvu exekučného súdu. Vo veci návrhu na zmenu v osobe oprávneného bol teda nečinný viac ako osem mesiacov. Zrejme by bol nečinný doteraz, keby oprávnený nepožiadal exekučný súd o zmenu v osobe súdneho exekútora.».

Sťažovateľ poukazuje na to, že vo veci konajúca súdna exekútorka *„postupoval[a] od počiatku liknavo a nehospodárne, opomínal[a] skutočnosti, ktoré by viedli k rýchlemu a hospodárnemu konaniu. Nespolpracoval[a] ani s predchádzajúcim oprávneným, následne ani so sťažovateľom, odmietal[a] poskytovať informácie o stave konania a nedodržiaval[a] úradné hodiny, vlastne bol[a] nedostupn[á]. Nespolpracoval[a] ani s Políciou, ktorá viedla vyšetovanie povinného a adresa povinného jej bola známa, nekontaktoval[a] vyšetovateľa PZ za účelom zistenia adresy povinného, respektíve za účelom využitia možnosti doručovať povinnému písomnosti súdnym exekútorom, aj keď oprávnený poskytol súdnemu exekútorovi tel. číslo vyšetovateľa PZ, čo všetko bol dôvod na podanie návrhu exekučnému súdu na zmenu v osobe súdneho exekútora.*

S poukazom na využitie ustanovenia § 44 ods. 8 Exekučného poriadku, ktoré umožňuje dosiahnuť zmenu v osobe súdneho exekútora aj bez dôvodu, oprávnený za uvedených skutočností nemal dôvod ďalej spolupracovať so súdnym exekútorom

JUDr. V. H. Celý postup súdneho exekútora v exekučnom konaní sa javí ako nedbalý výkon povinností spôsobujúci zbytočné prietahy v exekučnom konaní, primerane nesmerujúci k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa, v ktorej sa nachádza po nesplnení povinnosti uloženej účastníkovi konania v exekučnom titule. “.

Na základe uvedeného sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Okresný súd Banská Bystrica v exekučnom konaní vedenom na tomto súde pod spisovou značkou 6 Er/492/2010 porušil základné právo P. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na spravodlivé prejednanie jeho záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Súdny exekútor JUDr. V. V... v exekučnom konaní EX 487/2010 porušil základné právo P. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na spravodlivé prejednanie jeho záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Okresnému súdu Banská Bystrica prikazuje v exekučnej veci spisovej značky 6 Er/492/2010 konať bez porušovania základných práv sťažovateľa.

4. P. K. priznáva celkové primerané finančné zadostučinenie v sume 3.000 euro(tritisíc). Okresný súd Banská Bystrica je povinný P. K. zaplatiť sumu 1.500 € a súdny exekútor JUDr. V. V... je povinný zaplatiť P. K. sumu 1.500 € do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Kancelárii Ústavného súdu ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia P. K. za konanie na ústavnom súde v sume 300 €. “

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je v danom prípade zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, preto v danej veci ústavný súd rozhodoval o porušení tých práv (prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a prejednanie záležitosti v primeranej lehote) iba v súvislosti s tými postupmi (postup okresného súdu a postup súdnej exekútorke), ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o porušení iných práv (čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy), ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je podľa ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť jeho argumentácie (napr. III. ÚS 149/04, III. ÚS 235/05, II. ÚS 65/07).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

II.1 Sťažovateľ namieta porušenie svojho označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru postupom okresného súdu v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 6 Er/492/2010, a to v súvislosti s rozhodovaním o návrhu na zmenu súdneho exekútora, o ktorom rozhodol okresný súd uznesením č. k. 6 Er/492/2010-52 z 15. júla 2013, ktoré bolo sťažovateľovi doručené až 21. októbra 2013. Sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 18. novembra 2013 (na poštovú prepravu odovzdaná 14. novembra 2013).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je požiadavka smerovania sťažnosti proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z toho, že sťažnosť podaná ústavnému súdu zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok slúžiaci na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Judikatúra ústavného súdu konštantne vychádza z názoru, že účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 26/95).

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 41/07, II. ÚS 46/07, I. ÚS 96/07, II. ÚS 214/08) prezentuje už ustálený záver, že základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje ochranu len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu predložená v čase,

keď k namietanému porušeniu označeného základného práva mohlo dochádzať, alebo porušenie v tomto čase ešte mohlo trvať.

Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorú ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. marca 2009).

Vzhľadom na tieto skutočnosti a závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti, v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 6 Er/492/2010 v súvislosti s rozhodovaním o návrhu na zmenu súdneho exekútora, ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd napokon dodáva, že nemožno súhlasiť s názorom sťažovateľa, že o jeho prvej žiadosti (návrhu) o zmenu súdneho exekútora z 24. februára 2011 okresný súd doteraz nerozhodol a rozhodol až o jeho druhej žiadosti (návrhu) z 23. augusta 2011, pretože, ako sám uvádza v sťažnosti, okresný súd ho v súvislosti s jeho prvou žiadosťou informoval o tom, že v tejto exekučnej veci vystupuje na strane oprávnenej osoby M. K. a len ona môže žiadať o zmenu súdneho exekútora. O návrhu, ktorý podala osoba neoprávnená (sťažovateľ), preto okresný súd nerozhodoval. Rozhodol až o návrhu z 23. augusta 2011, ktorý podal sťažovateľ ako oprávnená osoba potom, ako bolo právoplatne rozhodnuté o zmene účastníka na strane oprávnenej osoby.

II.2 Sťažovateľ v okolnostiach daného prípadu namieta aj postup súdnej exekútorke, ktorá podľa neho potom, ako sa dozvedela, že došlo k postúpeniu pohľadávky,

a tým aj k zmene v osobe pôvodnej oprávnenej, nepodala okresnému súdu bezodkladne návrh na zmenu účastníkov konania. Sťažovateľ považuje postup súdnej exekútorky ako celok za liknavý a nehospodárny, a preto zakladajúci dôvod na podanie návrhu na jej zmenu.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ využil proti postupu súdnej exekútorky právny prostriedok nápravy označených práv, ktorý mal k dispozícii podľa § 44 ods. 8 Exekučného poriadku v znení platnom v relevantnom čase, t. j. požiadal o zmenu exekútora. Okresný súd o tomto návrhu, ako už bolo uvedené, rozhodol uznesením č. k. 6 Er 492/2010-52 z 15. júla 2013, ktorý mu bol doručený 21. októbra 2013.

Podľa § 218a ods. 1 Exekučného poriadku fyzické osoby a právnické osoby, teda sťažovatelia, sa môžu obracať na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) a na komoru so sťažnosťami na činnosť komory a na činnosť exekútorov. Sťažnosti na činnosť komory vybavuje ministerstvo spravodlivosti. Sťažnosti na činnosť exekútorov vybavuje komora. Sťažovateľ môže požiadať ministerstvo spravodlivosti o prešetrenie vybavenia jeho sťažnosti komorou.

Ústavný súd konštatuje, že preskúmanie postupu, resp. činnosti súdneho exekútora, spadá v prvom rade do pôsobnosti komory ako samosprávnej stavovskej organizácie. Následne sťažnosti na činnosť komory vybavuje ministerstvo spravodlivosti, ktoré sťažovateľ môže požiadať aj o prešetrenie vybavenia jeho sťažnosti komorou. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd zásadne nepreskúmava činnosť (postupu) súdneho exekútora.

V konkrétnostiach prerokúvanej veci, poukazujúc na ustálenú judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa aktuálneho a trvajúceho zásahu orgánov verejnej moci do základných práv tak, ako je zdôvodnená v bode II.1 tohto rozhodnutia, ústavný súd zároveň konštatuje, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu k namietanému porušeniu v sťažnosti označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru postupom súdnej exekútorky už nemohlo dochádzať, pretože okresný súd vyhovel návrhu sťažovateľa na zmenu súdneho exekútora uznesením č. k. 6 Er 492/2010-52 z 15. júla 2013.

Vzhľadom na uvedené dôvody bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa aj v časti, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom súdnej exekútoriky v exekučnom konaní, odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. decembra 2013